

Kemikalier på förskolan i Nacka

Av: Carina Andresen

Kemikalier

- Kemikalieproduktionen i världen har ökat de senaste 50 åren
 - från mindre än 10 miljoner ton till över 400 miljoner ton/år
- Kemikalier finns i praktiskt taget allt som vi omger oss med
 - t.ex i varor som kläder, elektronik och leksaker
- Kemikalier kan läcka från varor
 - en del kan orsaka negativa effekter på hälsa & miljö

Påverkan av kemikalier

- Flamskyddsmedel: hormon- & reproduktionsstörande & cancerframkallande
- Ftalater: hormon- & reproduktionsstörande, kan orsaka diabetes, astma & allergier
- Bisfenol A: hormon- & reproduktionsstörande, kan orsaka fosterskador & allergier
- Perfluorerade ämnen: hormon- & reproduktionsstörande & cancerframkallande
- PAH: skadar arvsanlag, hormonstörande & cancerframkallande

Kombinationseffekten - Cocktail-effekten

Kombinerad effekt av en blandning av kemikalier, som kan vara större än de enskilda ämnernas effekt var för sig.

Barn särskilt känsliga

- Barn utvecklas fortfarande
- Barn äter, dricker & andas mer
- Annat beteende

Förskolor mer kemikalier

- Ska vara lättstädad, hålla nere ljudnivån & tåla slitage
- Plastgolv, vaxdukar, plastöverdrag på sov madrasser, skötbordsmadrasser, & soffor, mattor, gardiner, allväderskläder
- Ofta många föremål på en liten yta - fler saker fler kemikalier
- En del förskolor är inte byggda för att vara förskolor - ventilationen är inte anpassad efter så många barn

Resultat

- 3 av 7 förskolor har PVC-golv
- 4 av 7 förskolor har gammal elektronik till barnen att leka med
- 4 av 7 förskolor har byggvaror att leka med
- 4 av 7 förskolor använder vinylhandskar för matlagning & blöjbyten
- 4 av 7 förskolor serverar mat till barnen på plasttallrikar/plastglas (varav 2 av dessa använde plast som troligen innehöll Bisfenol A)

forts. resultat

- 5 av 7 förskolor har skumgummimadrasser med plastöverdrag (att sova på)
- 5 av 7 förskolor har gamla bildäck (att leka med)
- 6 av 7 förskolor har leksaker äldre än 2007
- 6 av 7 förskolor serverar mat från konserver
- Alla förskolor saknar rutiner för om en (varm) lågenergilampa går sönder

Skillnader Nacka & Sverige i stort

- Förskolor i Nacka kommun hade mindre andel plasttallrikar & plastglas (55% jmr med 65%) samt plastredskap i kök (70% jmr med 80%)
- Nacka kommun använder mer tryckimpregnerat trä på förskolorna (85% jmr med 65%) & mer PVC-golv (40% jmr med 30%)
- De undersökta förskolorna i Nacka saknade säkerhetsrutiner för varma lågenergilampor (jmr med 65%)

Slutsats

- Det finns idag varor med skadliga kemikalier på förskolorna i Nacka.
- De varor som innehåller skadliga kemikalier är bl.a uttjänad elektronik, gamla bildäck, byggvaror, plastglas, plasttallrikar, plastredskap, vinylhandskar, äldre plastleksaker & plastmattor.
- Det var vanligt att förskolorna saknade rutiner för om en varm lågenergilampa går sönder.
- Kemikalier på förskolor i Nacka ser ut på liknande sätt som det är på Sveriges förskolor i stort. Den största skillnaden var bristen på säkerhetsrutiner för lågenergilampor.
- Både förskolorna i Nacka och i Sverige i stort har varor som innehåller skadliga kemikalier som bör tas bort eller bytas ut till bättre alternativ.

Lösningar:

- Initiera rutiner för lågenergilampor
- Ta bort äldre plastleksaker
- Ta bort uttjänad elektronik, bildäck, byggvaror
- Byt ut plastartiklar för mat till glas/porslin/rostfritt
- Byt ut vinylhandskar till nitrilhandskar/polyetenhandskar
- Byt ut skumgummiservetter till pappersservetter
- Byt ut konservburkar mot tetror/glasburkar
- Byt ut PVC-golv till trä/linolium
- Öka antalet storstädningar/dammtorkningar
- Gå igenom städrutiner med personal
- Se till att ha en väl fungerande ventilation anpassat efter antal barn & verksamhet

Frågor?

Tack!

